

промислових підприємств необхідно провести додаткові дослідження.

Список літератури: 1. Денисенко М.П. Інвестиційне партнерство та його роль у прискоренні розвитку економіки / М.П.Денисенко // Проблеми науки. -2003. -№ 1. - С. 15-23.; 2. Сундук А. Банківське кредитування як чинник гарантування інвестиційної безпеки регіонів України / А. Сундук, Я. Юрін // Вісник Національного банку України. - 2004. - № 1. - С. 24-26.; 3. Міжнародна інвестиційна діяльність: підручник / Д.Г. Лук'яненко, Б.В. Губський, О.М. Мозговий та ін.; За ред.. Д.Г. Лук'яненка. – К.:КНЕУ, 2003. – 387 с.; 4. Економічна безпека підприємств, організацій та установ / В.А. Ортинський, І.С. Керницький, З.Б. Живко. – К.:Правова єдність, 2009. – 544 с.; 5. Камлик М.І. Економічна безпека підприємницької діяльності . Економіко-правовий аспект / М.І. Камлик. – К.:Атіка, 2005. – 432 с.; 6. Єрмак О.О. Сучасні методи дослідження інвестиційної безпеки держави / О.О. Єрмак // Збірник наукових праць Національного університету державної податкової служби України. -№ 1. -2012. -С. 136 – 142.; 7. Молодецька О.М. Удосконалення класифікації економічних загроз безпеці акціонерним товариствам / О.М. Молодецька // Економіка: проблеми теорії та практики: зб. наук. праць. – Дніпропетровськ, 2009. – Вип. 255. -Т.4. – С. 843 – 848.; 8. Молодецька О.М. Сучасні підходи до класифікації складових економічної безпеки підприємства / О.М. Молодецька // Вісник Київського національного університету технологій та дизайну. – К.,2009. - №6 (50). – С. 194 – 198.; 9. Кириленко В.І. Інвестиційна складова економічної безпеки: монографія / В.І. Кириленко. – К.:КНЕУ, - 2005. – С. 56 – 57.

ГЛІЗНУЦА М.Ю., асистент, м. Харків, НТУ «ХПІ»

ОСОБЛИВОСТІ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

На даний час Україна далека від ідеалів і світових норм розвинутої країни, має несприятливий політичний клімат, застарілу матеріально ресурсну модель економіки. Але гірш за все в цій системі негараздів є недосконалий, як на державному рівні, так і по всій ієрархії економічної системи механізм управління. В публічній пресі та науковій практиці з цього приводу віднаходяться безліч конкретних негативів (в бюджетній політиці, податковому кодексі, в прийнятті стратегічних рішень, в гальмуванні ринкових реформ та інше). Але Україна має і великий резерв позитивів, на яких треба більш зосереджуватись, чим на негативах . Тема позитивізму висвічується економічною наукою вкрай мало і це є її значним недоліком. До позитивізму віднесемо те, що за пройдений період народ України «не розлучився» з освітою, має вдалий досвід корпоративної діяльності. В державі функціонує розгорнута мережа наукових закладів, збережений значний рівень інтелектуального потенціалу, започатковано сучасні ринкові відносини, діє антимонопольне законодавство, продовжується приватизаційний процес. Все це, та багато іншого,

зокрема, значні природні ресурси та вигідне географічне положення, робить державу дійсно спроможною до швидкого темпу інноваційного розвитку, який вбачається для нації безальтернативним, як і безальтернативними в цьому розвитку є інформатизація та інтелектуалізація суспільства заради переходу до економіки знань. Але шлях до прогресу перекритий низкою бар'єрів. Бар'єрів незадовільного стану в економічній системі України декілька, але найбільш небезпечним серед них є – відсутність послідовної політики щодо збереження і розвитку інтелектуального капіталу(ІК) країни та прорахунки і перекося в кадровій політиці. І це є першим об'єктом дослідження цілої системи наук, в т. ч. економіки. Другий бар'єр – застарілі управлінські моделі.

Поняття науково-технічний прогрес (НТП), науково-технічна революція (НТР), техніко-технологічний потенціал (ТПП) – характерні були для минулого часу, але своє значення не втратили і в сьогоденні. В минулому часі і зараз їх замінює сімейство термінів, що використовується в наукових основах інноваційного розвитку, що швидко «розмножується» і заповнює собою понятійний простір знань і практичної діяльності. Наука, наукові розробки, прискорення темпів науково-технічного впливу на розвиток економіки є серцевиною інноваційної доктрини і завжди НТП буде у центрі уваги вчених, підприємців, суспільства в цілому. Нова інноваційна політика і давно відома модель НТП безумовно еволюційно пов'язані між собою, вони разом базуються на безперервному процесі саморозвитку науки, техніки та форм організації виробництва. Оцінюючи НТП, можна визначити, що він є системою практичних заходів креативної діяльності по створенню всього нового, а інноваційний процес доповнює і розширює його результати світоглядною ідеологією, економічним та інвестиційним обслуговуванням і оновленням організаційних механізмів. З цих же позицій доцільно розглядати і зв'язок трьох потенціалів – науково-технологічного (НТ), інноваційного (ІП), інтелектуального (ІнП).

Інтелектуальний і інноваційний потенціал включають в себе більш соціологізовану і організаційну компоненту – вони формують зміни, базуючись на знаннях, цілях і організаційній свідомості, в той час як науково-технічний (технологічний) потенціал, використовуючи інтелект, генерує нові знання, моделі, проекти і підтримує цим інноваційну діяльність і інноваційні

процеси. На інноваційну діяльність покладається функція розвитку виробництва, завоювання місця в економічному просторі, активація реформ. За інтелектуальною компонентою потенціалу слід закріпити інтеграцію творчих, організаційних і діяльнісних зусиль в процесі соціально-економічного розвитку суспільства.

Зараз у науковому суспільстві «маятник» уваги змістився у бік інноваційної теорії і практики і в цьому є певний позитив, так як в інноваційній парадигмі більше уваги приділяється «людському фактору».

Більш масштабний охопит і більш високий рейтинг НТП займає як інститут впливу на зміну технологічних укладів. Він також домінує в плані внутрішнього саморозвитку знань про реальність, в продукуванні об'єктів нової природи. Інноваційна парадигма більш розширено і поглиблено позиціонує себе як світоглядна трансформаційна ідеологія нашого часу і як інституція реалізації змін у відповідності з потребами розвитку економіки і соціуму.

У механізмі внутрішньої взаємодії НТП з ІП між ними формуються відносини пошуку динамічної рівноваги. В НТП конструктив і технологія виступають завершальною ланкою і формулою реалізації наукових досліджень, забезпечуючи їх вихід у виробництво.

Завершальною ланкою використання інноваційного потенціалу – є вихід інноваційної продукції на ринок, але це тільки з погляду виробничої функції інноваційної діяльності. Інші функції цієї діяльності формують зміни більш важливого значення, вони здійснюють вплив на розвиток цивілізаційного процесу, тобто змінюють характеристики самого соціуму і його організації (норми, інститути, цінності, соціальні відносини).

Список літератури: 1. Методология моделирования жизнеспособных систем в экономике: монография / Ю.Г. Лысенко, В.Н. Тимохин, Р.А. Руденский и др. – Донецк: Юго-Восток, 2009. – 350 с. (п. 2.7 – Конкурентоспособность как характеристика жизнеспособности экономических систем, с. 161-169; раздел 8 – Моделирование динамики конкурентоспособности экономической системы, С. 267-284). 2. Кендюхов О. Гносеология интеллектуального капитала / О. Кендюхов / Економіка України, 2003. – №4. – с. 28-33. 3. Стратегічні виклики ХХІ століття суспільству та економіці України: В 3 т. / За ред. акад. НАН України В.М. Гейця, акад. НАН України В.П. Семиноженка, чл.-кор. НАН України Б.Є. Кваснюка; Т. 1: Економіка знань – модернізаційний проект України / За ред. акад. НАН України В.М. Гейця, акад. НАН України В.П. Семиноженка, чл.-кор. НАН України Б.Є. Кваснюка – К.: Фенікс, 2007. – 544 с.; Т. 2: Інноваційно-технологічний розвиток економіки / За ред. акад. НАН України В.М. Гейця, акад. НАН України В.П. Семиноженка, чл.-кор. НАН України Б.Є. Кваснюка – К.: Фенікс, 2007. – 564 с.; Т. 3: Конкурентоспроможність української економіки / За ред. акад. НАН України В.М. Гейця, акад. НАН України В.П. Семиноженка, чл.-кор. НАН України Б.Є. Кваснюка – К.: Фенікс, 2007. – 534 с. 4. Федулова Л.І. Технологічний

розвиток економіки України.– К.: Ін-т економіки та прогнозування, 2006. – 627 с. **5.** Шустік О. Інтелектуальний капітал – квіток у XXI сторіччя / <http://www.byut.com.ua/publications/idea/detail.php> / **6.** Бондарчук В.Д. Державна політика взаємодії учасників інноваційного розвитку регіону. / Електронний ресурс: <http://www.dy.nauka.com.ua>.

АЛЬОШИН С.Ю., асистент, НТУ «ХПІ»

КОНТРОЛІНГ ЯК ІНСТРУМЕНТАРІЙ ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНИМ РОЗВИТКОМ ПІДПРИЄМСТВ ПРОМИСЛОВОСТІ

В умовах нестабільності зовнішнього середовища та жорсткої конкурентної боротьби, внутрішніх протиріч, що виникають в процесі функціонування підприємства, системі управління необхідно оперативно реагувати та безперервно адаптуватися до вимог сучасного світу, який постійно змінюється. Особливої актуальності набуває вміння керівників правильно оцінювати проблемні ситуації та приймати якісні управлінські рішення, зокрема, щодо питань інноваційного розвитку. До негативних чинників, що впливають на якість управлінського процесу, зокрема відносять інформаційну обмеженість, яка призводить до зростання невизначеності під час прийняття управлінських рішень [1, с. 74]. Про важливість інформаційного забезпечення управління інноваційним розвитком підприємств наголошують вітчизняні науковці, зокрема, С. М. Ілляшенко [2, с. 44]. На державному рівні відзначають, що впровадження інноваційних процесів у вітчизняній економіці пов'язане із низкою проблем, серед яких виділяють відсутність достатньо адаптованого методичного інструментарію забезпечення ефективності інноваційного розвитку підприємств [3, с. 22]. Тобто такий інструментарій має вирішувати і проблему належного інформаційного забезпечення управління інноваційним розвитком промислових підприємств.

В даному випадку вважаємо за необхідне зосередити увагу на контролінгу як інтегрованій системі управління промисловим підприємством, що має забезпечити інформаційно-аналітичну підтримку прийняття управлінських рішень щодо його інноваційного розвитку.

Успішне функціонування контролінгу базується на